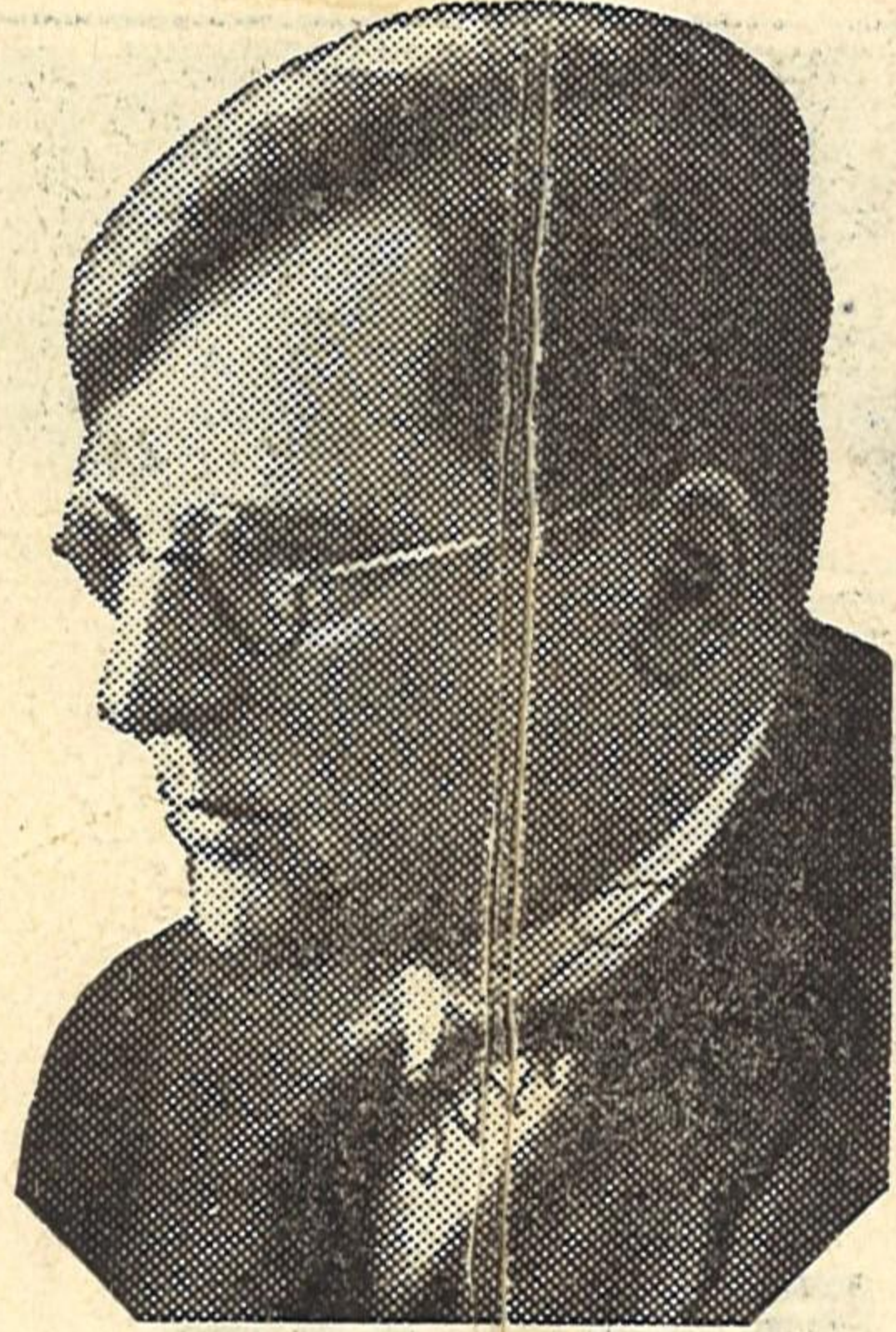

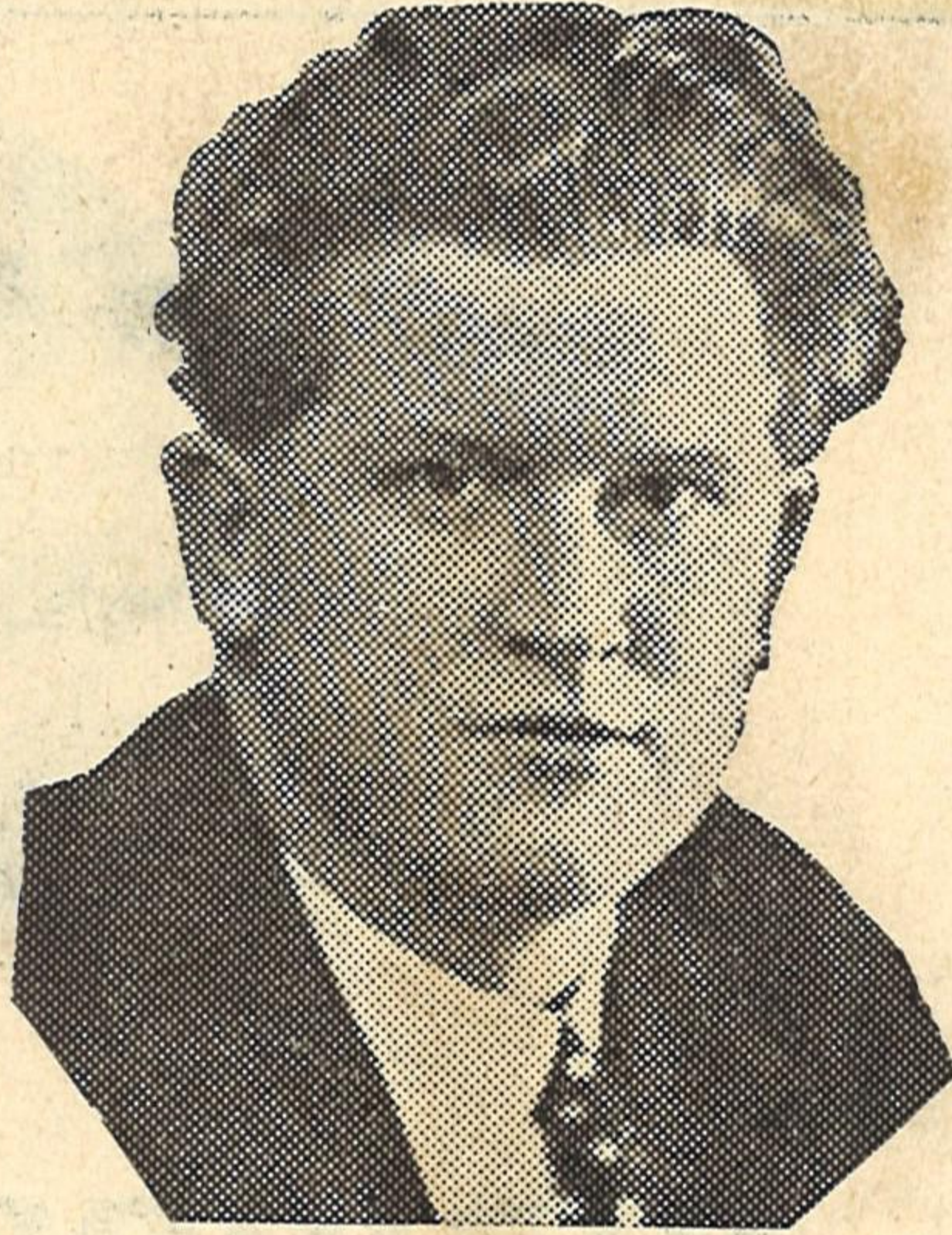
Tere tulemast, kallid hõimuvellid!

Ikka lähemale üksteisele astuvad aastasadade ja -tuhandete jooksul lahutatud Väinola lapsed, ikka tugevamaks muutuvad sidemed kahe vennasrahva vahel. Rakvere seltskond ja ümb-ruse lauljaskond on õnnelik nähes oma laulupäeva tegelaste hul-gas lahetaguseid lauluvendi. Kõlagu vägevalt Eesti ja Soome ühine laul Viru rannal, nõnda et selle kaja ulatub kaljusele Soo-me rannikule. Kasvagu sõprussidemed, kosugu hõimutundéd ühistes lauluhelides!

Olge südamest tervitatud, kallid hõimuvellid!

ELIAS KYANDER
Juhataja

KAARLO KYTÖ
Solist

Eeskava:

- 1) **Hermann:** Meestelaul
Pesola: Kehviku põld
Soome rahvalaul: Sinna metsatuka taha
" " Külatänava laul

- 2) **Genetz:** Maha hädaldus ja nutu nuuksud
Kuula: Öhtuset pilved
Sivori: Kosjasõit
Palmgren: Suviõhtu (barit.solo)

- 3) **Faltin:** Elu võitluses
Törnudd: Oli enne taat, eit
Järnefelt: Möödunud
Soome rahvalaul: Nõnda mina neiuke sinule laulan . .
(tenorsolo)

- 4) **Kuula:** Tantsult tulles
Pesola: Veere leina lauluke
Palmgren: Põrgu orjad

Terve tuloa rakkaat heimoveljet!

Yhä lähemmälle toinen toiselleen astuvat vuosisatojen ja -tu-hansien kuluessa eroitettut Väinölän lapset, yhä vankemmiksi muuttuvat siteet kahden veljeskansan välillä. Rakverelaiset ja ympäristön laulajat tuntee sydämmelistä riemua nähdessään laulupäivänään toimihenkilöidensä joukossa lahdentakaisia lau-luveikkoja. Raikukoon voimakkaana Eestin ja Suomen yhteis-laulu Virun rannalla, niin että Suomenkin kallioiselle rannalle sen ääni kajahtaa! Vahvistukoon ystävyysstemme, varmen-tukoon heimotunteemme yhteisissä laulunsävelissä!

Olkaa sydämmellisesti tervetulleet, rakkaat heimoveljet!

tuksia. Kasakka Mishkaa, jonka elämän Kuisma myöskin on tuhonnut, esitti *Uuno Wikström*, joka tamperelaisilla on ilo jälleen lukea Thaliana palvojiin. Näyttelijän otti yleisö vastaan raikuvien kättentaputuksin. Työvään Teatteria on onniteltava siitä, että se jälleen on saanut kiinnityksi tämän lahjakkaan näyttelijän henkilökuntaansa. Wikströmin Mishka oli venäläisempi ja „kasakkamaisempi” kuin kasakka itse, mutta siitä huolimatta huokui hänen esityksestään myös lämmintä inhimillisyyttä. Hra Wikströmin uusi oleskelu Tampereella alkaa lupaavin enteillä. *Matti Lehtelä* kasakka *Fedjana* ja *Elna Hellman* tähän hullaantuneena piikatytönä — näytelmän „naurupommit” — esittivät osansa tavalla, joka vakavimmankin katsojan sai hyvälle tuulelle. Osat ovatkin verrattain kii-

tollisia. Ei ole esittäjien vika, että heidän lystikäs kisailunsa ja naljailunsa paikoitellen vaikuttaa kiusallisen häiritsevästi. *Väinö Luutonen* Sankolan isäntänä otti osastaan sen, mikä siinä on otettavissa, *Lyyli Eriksson* rakkauden kärsimysten runtelemana *Sannina* loi mieliinpainuvan kuvan kovia kokeneesta naisesta. Kun vielä mainitsemme *Oili Jaatisen* tomeran *Eeva-piikatytön* onnistuneen suorituksen, niin ovatkin kaikki esiintyjät tulleet mainituksi.

Kuten sanottu, panivat näyttelijät parastaan, saaden aikaan vilkasta, sykähtelevää ja rehevää elämää, joka tempasi vastahakoisenkin katsojan mukaansa, mikäli sellaista yleisön joukossa sattui olemaan. Esityksessä oli kauttaaltaan venäläistä vauhtia ja tulisutta. Samaa voi sanoa tansseista, jotka oli ohjannut *Kaarlo Eronen*. Pohjanmiehen musiikki runon ja näytelmänkin henkeen eläytynyttä. *Jussi Karin* lavastus oli täysin asiallinen. Kaikki näyttelijät saivat kukkia ja lopuksi kutsuttiin näyttämölle johtaja *Elo* sekä tekijä, jolle teatterin johtokunnan puolesta ojennettiin kukkalaite.

Tampereen Työvään Teatteri aloitti näytäntökautensa ensi-illat erittäin onnistuneesti. Lupaava alku oikeuttaa odottamaan luottamuksella jatkoa.

O. U. J:nen.

Työvään Teatterin ensimmäinen ensi-ilta.

Työvään Teatteri aloitti eilen näytäntövuotensa uutuudet esittämällä kirjailija *Väinö Syvänteen* dramatisoimana *Larin Kyöstin* „Kuisman ja Helinän”. Ilman aikaisempaa Syvänteen näytelmätuotannon tuntemusta hän tästä herkkäihteisen runonelman dramatisoimisesta ansaitsee hyvin rohkaisevan tunnustuksen. Syvänteen kolmeen näytökseen jaettu toisinto mestarirunoilijan tunnetusta runotarinarasta ei kyllä kahdessa ensimmäisessä osassa pääsee siihen ehjästi loppuratkaisua rakentavaan kohtalokkuuteen, mikä *Larin Kyöstin* runossa vie ensi säkeistä alkaen mukaansa, mutta viimeinen näytös on erittäin hyvä. Kun kaksi alkunäytöstä tosiaan ovat laatumääräystä „kansannäytelmä” vastaavia, on kolmas jo kirjoitettu alkuperäis-tragedian voima vastaavalla totisuudella ja totuudella. Liian heleä ja kepeä alku kirstyy koko viimeisen näytöksen ajan kiinteästi ja uskottavasti kohti loppuratkaisua, jota dramatisoija, kiitos hänelle, ei ole eksynyt „parantelemaan” niinkuin esim. äitelässä filmisovituksessa on tehty.

Pääosista *Kaarlo Kytö* Kuismama hurmasi *Helinän* pehmein *Don Juanottein*, riittävän slaavilaisella makeudella, mutta ei vakuuttavan temperamenttisesti, vaan ilman vakuuttavia nousuja. *Vappu Elon* *Helinä*, niinkuin hän sen alkupuolella teki, olisi ollut lapsettavan helppo saalis heikommallekin naissankarille. Vasta loppukohtaus oli yllättävän voimakas. Ainoat, joilla koko ajan oli oikea *Larin Kyöstin* draaman kireys, olivat *Lyyli Eriksson* *Sannina* ja *Aarne Jaatinen* *Ismana*. Jaatisen työ oli tosihyvää näyttelijätaidetta, tosimehissä voimalla eletty ja filmennetty. Muita osia ei viety mainittavammin, päitsi *Elna Hellmanin Miinää*, joka oli jälleen välittömän komiikan loistotuote. *Uuno Wikström* kasakka-Miskana suoritti tehtävänsä ja otti vastaan yleisön aploodit suurella tyyneydellä millään tavoin vielä osoittamatta minkäveroisena hän on Tampereelle palannut.

Näytelmän, jonka erinomaista yleisömenestystä edesauttoivat *J. Pohjanmiehen* tyvenesti myötäilevä musiikki, *Kosti Elon* tarmokas ohjaus, *Jussi Karin* värikäs lavastus ja *Kaarlo Eronen* ohjaamat melkoiset tanssit, otti sallintäyteinen katsojakunta erikoisen innostuneesti vastaan. Lähes kaikki esiintyjät saivat kukkia sekä, täysin ansaitusti, kirjailija Syvänteen.

— ru —

»Kaksi rakkautta»

Työvään Teatterissa.

Samaten kuin *Pagnol* on *Francis de Coppet* todella moderni huvinäytelmänkirjoittaja, joka komediassaan „*Pierre ou Jack*” sivuaa nykyaikaisimpia asioita: juonen ulkonaisina tapahtumapaikkoina ovat autotehdas, yleisradion studio ja äänifilmiateljööri. Näytel-

män suomalainen nimi „Kaksi rakkautta” (*Lyyli Ollilan* suomennos on muuten paikoitellen kankeahko) osoittaa kuitenkin, että rakkaus nytkin on päätekijänä syvine intohimoineen, petoksineen ja liehakoimisineen kuten todellisessa ranskalaisessa komediassa tuleekin. Mutta näytelmän nuorista ihmisistä ottavat toiset rakkauden uusiaasiällisen kevyesti, heille on työ ja menestyminen tärkeämpää, toiset taas, vaikka epäilemättä edustavat ulkonaisesti yhtä nykyaikaista tyyppiä, koettavat osoittaa, että rakkaus sittenkin on etusijalla. Ne selkkaukset, joihin nämä nuoret keskenään joutuvat, antavat *Croisset*lle monta tilaisuutta teräviin ja kirpeliin huomautuksiin, ja vaikka hän lopuksi tekee tavallaan oikeutta kummallekin nuorelle parille, ei ole epäilystäkään siitä, kenen puoleen hänen sympatiansa kallistuvat. Todellinen onni ei kohtaa työläispiireistä filmitähden loistavaan ulkonaiseen menestykseen kohonnutta paria, vaan sensijaan vaatimattomampaan, mutta silti suureen menestykseen tyytyneitä, joita lämmittää todellinen rakkaus.

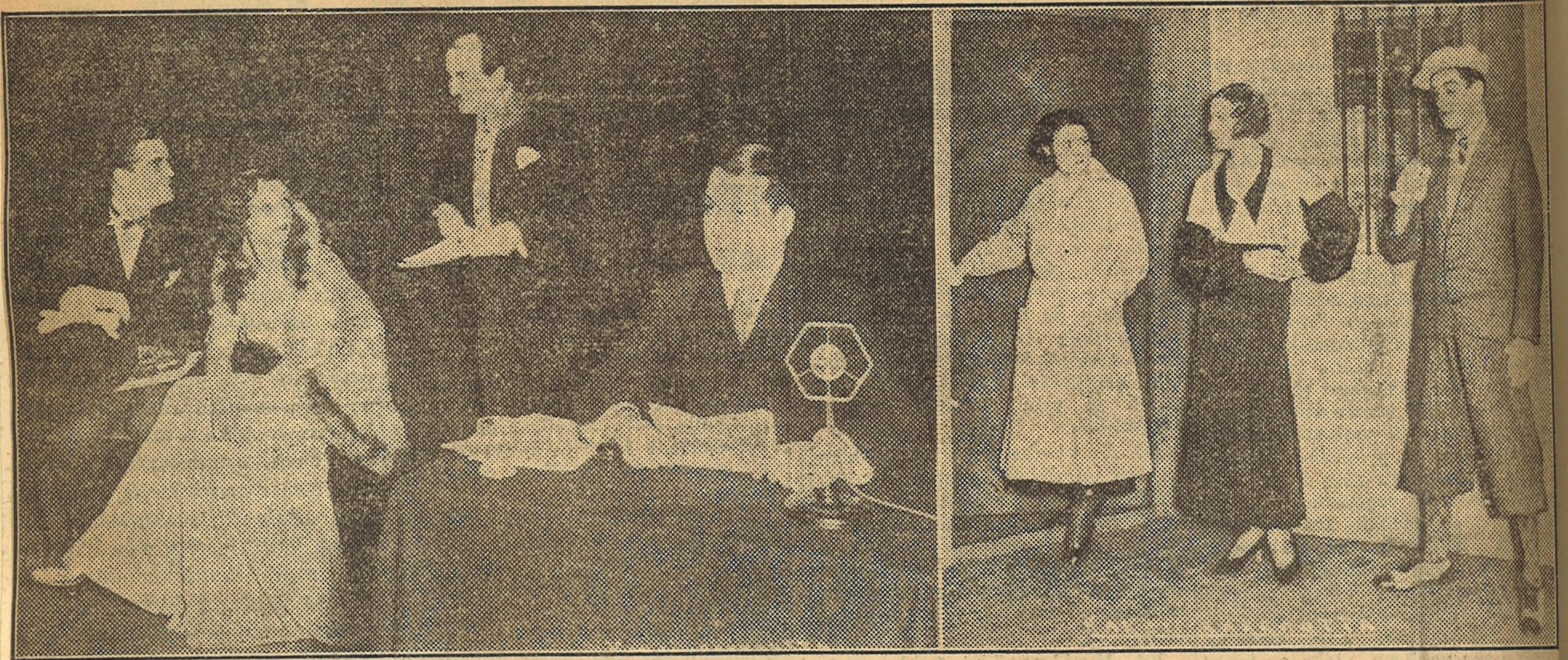
Niin paljon enemmän kuin rakkautesta puhutaankin *Croisset*in näytelmässä kuin esimerkiksi *Pagnolin*, täytyy kuitenkin tunnustaa, että jälkimmäisen ote kuvattaviinsa on paljoo sydämellisempi ja lämpimämpi. *Croisset* on elegantti ja tyylikäs kertoja, ja hän esittää henkilönsä sekä mielenkiintoisella että älykkäällä tavalla, mutta *Pagnolin* syvää inhimillisyyttä hän ei kuitenkaan saavuta. Hän saattaa kuitenkin piirtää herkästi ja kauniistikin, kuten herkullisessa esinäytöksessä, jonka tutustumiskohtauksen hiukan sydämellisempää hymyilyä ei Työvään Teatterin esitys kuitenkaan kyennyt täysin ilmentämään. Etenkin *Uuno Wikström* ei tällöin tuntunut päässeen oikeaan vireeseen; hän oli epäilemättä pitänyt Kansallisteatterin verratonta *Uuno Laaksoa* esikuvanaan, mutta kykenemättä komiikan takana pysymään tämän sydämellisen hellässä ihmis-kuvauksessa. Mutta kokonaisuutena nousi *Wikström*inkin suoritus oikeaksi ja miellyttäväksikin, vaikka äänenkäyttö usein vaikutti teennäiseltä.

Yleensä oli teatterin esitys hyvä ja tasainen, antamatta aihetta mihinkään moitteisiin. Sekä *Elna Hellmanilla* että *Kaarlo Kydöillä* olisin kuitenkin omasta puolestani odottanut enemmänkin; *Vappu Elolla* oli taas toisessa näytöksessä muutamia erinomaisen onnellisia kohtauksia. — Muuten oli mukana suurin osa henkilökuntaa, ja moniaita hyviä tyyppikuvauksia tehtiin: ohjaus *Kosti Elon*.

„Kaksi rakkautta” ei ole vain hauska, se on myös mielenkiintoinen näytelmä, ja Työvään Teatterin nuorelle katsojakunnalle se epäilemättä on varsin läheinenkin; olematta millään tavalla „opettavainen” sävyllään se kuitenkin oikealla ja ajatuksia herättävällä tavalla tarttuu moniin nykytärkeisiin kysymyksiin. Laajan yleisöpiirin huomion ansaitsevat sekä näytelmä että sen esitys, ja eilinenkin vastaanotto todistaa, että kumpikaan ei ole muodostuva pettymykseksi.

H — m.

RANSKALAINEN KOMEDIA TYÖVÄEN TEATTERISSA

Kuvia lauantaista ensi-illasta „Kaksi rakkautta“: Vasemmalla kohtaus toisesta ja oikealla kohtaus ensimmäisestä näytöksestä.

Täkäläinen teatteriyleisö sai viime lauantaina Tampereen Työväen Teatterissa selventäviä lisäpiirteitä siihen kuvaan, jonka Pagnol y. m. näytelmät ovat suomalaiselle näytelmätaiteen harrastajalle antaneet nykyajan ranskalaisesta näytelmästä. Francis de Croissetin „Kaksi rakkautta“ (nimensuomenos epäonnistunut ja kuluneen populaari) on kaiken elokuvan-, radio- y. m. nykyaikaisuuden lisäksi aito ranskalainen — sanoisin paremminkin näytelmä kuin komedia. Kohteliaisuuksia, eleganssia, kauniita naisia, hyvin parturoituja herroja, lempeilyä ja rakkautta, aitoa ja kevytmielistä, julkeatakin, henkevää seurustelua, lyhyitä, ytimekkeitä, siiron älykkäitä vuorosanoja ja onnistuneita, sanalla sanoen vanhaa ja hyvää ranskalaista „espriitä“ sijoitettuna keskelle nykyaikaista äänifilmi-, radio- ja autovillitystä. Kun kaikki tuo maalailtaan synnynnäisen taitelijan eloisalla, mutta jonkunverran kylmähkällä realismilla, funktionalistis-ekspressionistisin värikäsittelyin, saadaan epäilemättä aikaan vaikutus, joka on aidon taiteen ja elävän elämän yhteistyötä. —

De Croissetin näytelmässä „Pierre ou Jack“ on asetettu näyttämölle rinnan entisaikojen uskollinen, hyvä ja puhdas rakkaus „nykyaikaisen“ kevyen, hyötyisyyteen, rahaan perustuvan „rakkauselämän“ kanssa. Siinä kohtaavat toisensa kaksi erilaista maailmaa, vanha ja uusi, sodanedellinen ja sodanjälkeinen, ja viimeksi mainittu näistä antaa tuon tuosta hyvinkin kirpeitä korvapuusteja jälkimäiselle. Omalla tavalla ja omissa mi-toissa siinä käsitellään remarquelais-ta probleemia sen nuorison kohtalos-

ta, „jonka sota tuhosi, vaikka se olisikin säästynyt shrapnelleilta“. Shrapnellit ovat vieneet mukanaan kyvyn tuntea yksinkertaisesti, voimakkaasti ja uskollisesti, puhtaasti ja pyyteettömästi, ne ovat pahasti kohdelleet entisaikojen hyveitä. Näytelmä ei siten ole pelkkää „komediaa“, vaan liikkuu hyvinkin syvällisten elämänskysymysten piirissä, niinkuin se nykyaikainen ranskalainen näytelmä yleensäkin, johon suomalaisilla on ollut tilaisuus tutustua. Näytelmän aihe on siis varsin ajankohtainen ja sellaisenaan jokaista nykyajan ihmistä kiinnostava. —

Juoni on lyhyesti seuraava: Haaveileva suurista keksinnöistä unelmoiva, kaikin puolin kelpo nuori mies Pierre Verdier tutustuu sattumalta kahteen autotehtaassa työskentelevään neitoseen, joista toinen kevytmielinen, „nykyaikainen“ tyttö Fernande Jansen syyttää hänessä palaavan, syvän ja uskollisen rakkauden. Nuoret päättävät mennä avioliittoon, mutta kolme viikkoa ennen häitä sukeltautuu heidän elämäänsä kaikinpuolin „nykyaikainen“, kyynillinen, kevytmielinen, aineellisuuden lumoisessa elävä nuori mies, sota-ajan tuote, Jack Laroze, jonka Fernande jo aikaisemmin on tuntenut ja joka aikaisemmin on tuntenut Fernanden, mutta ilman muuta hänet jättänyt lähtiessään Amerikkaan onnenseikkailuja hakemaan. Viettelijän ei tarvitse käyttää paljonkaan „kykyjään“ saadakseen houkutelluksi mukaansa filmitähtiydestä, rikkaudesta ja loistosta haaveilevan nuoren tytön toiselle Amerikan matkalle. Pierre on sortumaisillaan Fernanden petokseen, mutta silloin tulee avuksi hyvä, äidilli-

nen, mutta samalla „ikuisesti naisellinen“, „entisaikojen“ tyttö Jeanne Lecardier, jonka hellän huolenpidon varassa onnettomasti rakastunut kykenee jatkamaan vaivalloista elämänsä vaellustaan. Pierre „parantuu“ vasta nähdessään Fernanden kevytmielisesti näyttelevän hänen puhdasta rakkauttaan elokuvaa varten. —

Työväen Teatterin viime lauantainen esitys kokonaisuudessaan tulkitsi näytelmän tavalla, jolla se käsitykseni mukaan on tulkittava. Näyttämöllä elettiin sekä amerikalaisen vauhdikkaasti että ranskalaisen siroasti ja henkevästi. Ensiksimmäinen elämän kiihkeän tempon yhdistäminen viimeksimmäisen vähemmän nopeutta vaativaan karakteristiikkaan on tietysti vaikea tehtävä, ja paikoitellen havaitsikin esityksessä tämän vaikeuden jälkeä. Näytelmä on ranskalainen ja aitoranskalaisuuden hieman voimakkaampi korostaminen olisi paikallaan. Painostan nimenomaan sanaa „hieman“. Väritys oli kokonaisuudessaan onnistunutta. Varsinkin elokuvastudiokohtaukset muodostuivat suorastaan mestarillisiksi. — Kun näytelmän „sielun“ Pierre Verdierin samalla sekä surullinen että lohdullinen elämäntarina oli annettu Uno Wikströmin tulkittavaksi, niin oli tehtävä joutunut tukeviin käsiin. Pierre Verdier on epäilemättä yksi nykyaikaisen näytelmän miellyttävimmistä yksilöistä. Naivi, hullunkurisuten asti naivi, mutta herkän inhimillinen, syvä ja jalo luonne. Hänen huumorinsa on elävää huumoria, mikäli se nim. on hänen huumoriaan, sillä hänhän pohjaltaan on vain yksinkertainen, syvästi ja uskollisesti rakastava ihminen eikä luontainen hu-

moristi. Kaiken tämän toi Uno Wikström esiin tavalla, johon vain luova taitelija pystyy. Ero näyttelemisen ja elävän elämän välillä oli hiuksenhieno. Jonkunverran lisää sisäistä voimaa ja hehkuva antautumista rakkauden ja sydämen äänelle, niin tuo hiuksenhieno erokin poistuu ja taiteellinen kypsyy on täydellisesti saavutettu. Vappu Elon Fernandessa oli aluksi pääasiassa „entisaikojen” hyvää „kunnontyttöä”, mutta toisessa ja kolmannessa näytöksessä alkoi jo Fernanden oikea luonne tulla näkyviin. Fernandehan on itsenäinen, nykyaikainen nuori nainen, jolla on sekä temperamenttia että voimaa kulkea kohti päämääriä, jotka hän itse on itselleen asettanut, jopa polkien jalkoihinsa Pierren sydämellisen kiintymyksenkin, johon hän kevytmielisyydessään ja itsekästä lohdutusta hakien on antanut aiheita. Ferdandea ei tekijä mielestäni ole ajatellut aivan sellaiseksi kuin hänet Vappu Elo esitti. Kaarlo Kytön Jack Laroze oli alussa kovin kyynillinen, raakuuteen asti, tehdäkseen kaikin puolin uskotavan vaikutuksen. On vaikea uskoa, että Fernandakaan aivan niin karkealla tavalla viedään mukana. Vaikka Jack pohjimmaltaan onkin miltei pä infernaalisen häikäilemätön, niin on hänessä kuitenkin suhteissaan toiseen sukupuoleen eräänlaista „Don Juania”. Lopussa kuitenkin Kytön esitys huomattavasti parani. Kun mielestäni tämän osan liian rohkea karrikointi vaarantaa näytelmän huumorin hengen, on siinä noudatettava varovaisuutta. Elna Hellmanin Jeanne Lecardier, joka, kuten sanottu, edustaa näytelmän hyvää, äidillisnaisellista, uskollista rakkautta arvostavaa ja kaipaavaa naisluonnetta, oli sydämen lämmön johteleva näyttämösuoritus. Hellmanin Jeanne oli kyläkin enemmän suomalainen kuin ranskalainen, mutta sellaisenaan miellyttävä ja mukanaelämistä aiheuttava. — Näytelmän monien esiintyjien — siinä oli tulella koko teaterin henkilökunta — joukosta voisi mainita yhden ja toisenkin hyvän näyttämösuorituksen, joka alallaan hipoo täydellisyyttä, mutta kaikkien mainitsemisesta täytyy luopua. Salan erin-

Finnen uusi naurupilleri.

Jalmari Finne ja Työvään Teatteri sopivat äänomaisen hyvin yhteen, ja ainakin naurumenestyksestä saa olla varma heidän työskennellessään yhdessä. Se osottautui todeksi jälleen eilen, kun Finnen uusin, »Rakas univormu», ensi kerran joutui parrasvaloon. Suosiosoitukset ja nauru olivat miltei myrskyisiä ja ennustavat siis tavanmukaista jatkuvaa menestystä.

Entä itse näytelmä? »Rakas univormu» on tavanmukaista Finneä, sisältää tutut tappelu- ja rakastelu-kohtaukset ja lisäksi hiukan tendenssimäisen pohjavireen, lukuisasti tyyppisiä ja hauskoja sutkauksia. Tapahtumapaikka on pieni garnisioini ja juonena kahden nuoren rakastavaisen, kapteenin ja hänen hiukan äksyn ihastuksensa, yhteen saattaminen. Mutta lisänä on tietysti useita sivuepisodeja, joista tärkein on hupsuksi tekeytyneen miehen paljastuminen. Kaikki tämä on toteutettu Finnen tavallisella huolettomuudella ja vauhdilla — ehkä liiankin huolettomasti. Monet itsessään hyvätkin tyypit ovat vailla viimeistelyä, eikä kaikkia tapahtumia ole kehitetty valmiiksi; esim. kiittollinen »rykmentin anoppi»-juttu olisi voinut olla paljon huipennetumpi, ja viimeistä näytöstä olisi saanut vielä terästä.

Mutta Finne hallitsee farssiotteensa niin taatusti, että näytelmä joka tapauksessa hyvin kestää, ja itse asiassa ansaitseekin menestyksensä. Ja se on myös hyvin sopiva Työvään Teatterin voimille; esim. Elna Hellmanille näyttää hänen roolinsa olevan vartavasten kirjoitettu. Se tarjosi siis näyttelijättärelle monta tilaisuutta loistaa komiikallaan, ja monet yksityiskohdat olivat hyvin huolellisesti nähtyjä. Toinen päähuittaja oli Matti Lehtelä, joka teki »tyhmästä» sotapojasta hyvän karrikatyyrin; myös Lyly Eriksonilla oli sattuvia otteita »rykmentin anoppina». Upseerikuntaa edustivat Väinö Luutonen, Kaarlo Kytö ja Hugo Makkonen, joille sotilaallisuus kyllä oli hiukan vierasta, mutta muuten varsin luontevasti suorittivat tehtävänsä. Täsmällisempiä olivat Aarne Jaatinen ja Uno Wikström aliupseereina. Vappu Elo oli veikeä ja viehättävä nuori pääkaupungitar; ehkä olisi kuitenkin tyyppiä saanut hiukan kiristää. Viimeisen näytöksen »kääntymys» olikin hänellä paras. Pikku-tehtävistä mainittakoon Oili Jaatinen huvittava tyttö.

Yleensä Kosti Elon ohjaama esitys sattuvasti tarttui näytelmän farssimaisiin kohtauksiin ja vauhtikin oli ylimalkaan hyvä. Oikein virkeä ei pelituuli kuitenkaan tuntunut olevan eikä ote kaikin kohdin oikein kiinteä — ylimalkaan olisi tyyppejäkin saanut hiukan kiristää.

Yleisömenestyksestä oli puhe jo yllä.

H — m.

Jalmari Finne osaa hauskuttaa suurta yleisöä. Sukkelasanaisena kirjailijana ja tottuneena teatterimiehenä hänellä on taito kyhätä huvinäytelmiä, joita katsellessa ikävä haihtuu ja jonka keveiden kohtausten iloittelun kehässä ilta sujahtaa ohii aivan kuin huomaamatta. Hänen uusin huvinäytelmänsä »Rakas univormu», jonka ensi-ilta oli eilen Tampereen Työvään Teatterissa, ei kylläkään ole hänen parhaimpiaan. Katsoja ei näet voinut välttyä ajatukselta, että näytelmä oli jäänyt riittävää kypsytystä vaille, minkä vuoksi se vaikutti puolivalmiilta. Aihe sinänsä ei ollut hullumpi; siitä olisi perinpohjaisemmin muokaten tullut ehkä mainiokin huvinäytelmä. Henkilöluomat noudattivat entisiä linjoja, tyypit toivat Finnen aikaisemmista huvinäytelmistä mieleen henkilöitä, jotka tässä uudessa farssissa olivat vain saaneet uudet nimet ja uuden ympäristön. Tästä huolimatta, kun monet repliikit sisälsivät uusia ja joitakin kärkeviäkin »finnemäisyyksiä», tarjoaa »Rakas univormu» keveän illan.

Uuden huvinäytelmän aihe liikkuu eräässä varuskuntakaupungissa. Juoni pohjautuu kahden rakastavaisen, kapteeni Kalvan ja helsinkiläisneitosen, Hilja Aron lemmenseikkailuun, johon äksyilevä neitonen on pääasiassa syyppää. Rakastunut mies ei osaa häntä oikein käsitellä ja niin seuraa kommellus toistaan. Tässä on syytä huomauttaa, että eräät rakastavaisien kohtaukset vaikuttavat joskus hieman tympeltä ja mauttomiltakin — esim. sotaväen sisäpalvelusohjesäännön sovelluttaminen naisiin on eräs sellainen, jonka ottamista näytelmään olisi mielestäni pitänyt paremmin harkita, sillä se on liian burleskimainen. Eräitä muitakin kohtauksia sievistelemällä ja tyyppisiä tarkemmin hahmoitteleamalla, olisi näytelmään tullut enemmän todellista huumoria, jollaiseen Finne kyllä pystyy, jos hän vain uhraa riittävästi aikaa ja vaivaa.

Kosti Elo oli ohjauksessaan noudattanut, kuten ennenkin, kirjailijan viitteitä ja esitys oli siten saatu vauhdikkaaksi ja tarkoitettun hengen mukaiseksi. Jussi Karin lavastus oli asiallinen: esikuntahuone tarpeeksi virastomainen ja ulkokuva, harjoituskenttää kuvaavine taustoineen, ehyt ja luonnollinen.

Kaarlo Kytö ja Vappu Elo hoitelivat rakastuneen perin tehtävät moitteettomasti. Kaarlo Kytö oli komea kapteeni ja hän sai ihmeellisen paljon irti vaikeasta tehtävästään. Vappu Elossa oli riittävä annos keimailevaa ja äksyä tytönhellakkaa; minkäänlaista erinomaisempaa luonteenkuvausta ei osasta voine luodaakaan. Elna Hellman vanhan palvelijattaren, vanhanpiian osassa eleh-

ti, liikehti ja heitteli repliikkinsä räis-
kyvällä huumorilla. Hän esitti sen
niinkuin se oli tarkoitettukin. Minkäs
hän sille voi, että osa on toisinto
Läpikäytävän Hennasta! Everstinä ja
luutnantti Orana olivat Väinö Luu-
tonen ja Hugo Makkonen,
jotka kummatkin näyttelivät osansa
hyvin; Luutonen liikkui tällä kertaa
luontevammin kuin monesti aikaisem-
min. Aarne Jaatisen vääpeli oli
reipas luomus, samoinkuin Uno
Wikströminkin kersantti. Soti-
lastyyppinä he olivat illan parhaim-
pia. Matti Lehdelän „Kollolan
Kalle” oli vahvasti karrikoitu. Siinä
ei kuitenkaan oltu unohdettu veku-
lia, jollaiseksi Kalle on tahdottu ku-
vata. Lyyl Erikssonin „ryk-
mentin anoppi” oli myös oikeaan sä-
vyyn viritetty. Oili Jaatinen ja
Aune Hyyrynen hoitivat pik-
kuiset tehtävänsä huolellisesti, var-
sinkin ensinmainittu väläytti pienestä
osastaan terävästi huomioidun kuvan.

Yleisöllä oli harvinaisen hauskaa.
Suosionosoitukset ja riemastus pur-
kautuivat välittömästi esiin pitkin il-
taa, näytösten kestäessäkin. Näytte-
lijöille ojennettiin lukuisia kukkalait-
teita. Lopuksi hündettiin tekijä esiin
ja hän sai kukkalaitteen ja voimak-
kaat aploodit.

„Rakas uniormu” sai siis vastaan-
oton, joka viittaa siihen, että sillä
kaikesta päättäen tulee olemaan ylei-
sömenestys.

T. A. L.

Kaarlo Kydön vierailu

Jyväskylän Työväen Näyttämöllä
eilen.

Tampereen Työväen Teatterin
näyttelijä Kaarlo Kytö vieraili
eilen Jyväskylän Työväen Näyttä-
möllä esittäen ratsumestari Koltayn
osan operetissa »Viktoria ja hänen
husaarinsa». Hra Kydön Koltay oli
miehekäs ja miellyttävä, sekä laulul-
lisesti että näyttämöllisesti erinomainen
suoritus, jonka innostunut yleisö
palkitsikin runsain suosionosoituksin
sekä kättentaputusten että kukkien
muodossa. Hra Kydön mukanaolo
innostutti toisetkin esiintyjät par-
haimpaan vireeseensä, joten esitys
kokonaisuudessaankin oli mitä onnis-
tunein. — Yleisöä ei valitettavasti
ollut aivan täyttä salia.

V. t.

Työväen Näyttämö.

Kaarlo Kydön vierailunäytäntö.

Tampereen Työväen Teatterin näyt-
telijä Kaarlo Kytö vieraili tiistai-
na täkäläisellä näyttämöllä esittäen
ratsumestari Koltayn osan operetissa
»Viktoria ja hänen husaarinsa». Pro-
logissa ja osittain ensimmäisessä

näytöksessäkään hän ei vielä, varsin-
kaan laulullisesti, päässyt täyteen vi-
reeseen, mutta toinen ja kolmas näy-
tös osoittivat hänet maineensa veroi-
seksi operettisankariksi. Komea ole-
mus, miellyttävä ääni ja tempera-
menttia uhkuva näyttelemisen tehosi-
vat katsojaan ja pitivät hänet vallas-
saan. Pantakoon esim. merkille, kuin-
ka erinomaiseen nousuun ja huipen-
nukseen hänen esityksensä kohotti vii-
meiset näytökset ja kuinka vivahdus-
rikasta hänen lalunsa niissä oli. Tam-
perelainen, täkäläisestä hieman poik-
keava ohjaus soikin hänelle varsinkin
toisen näytöksen lopussa erinomai-
sen tilaisuuden taidonnäytteen anta-
miseen. Verraten runsaslukuinen ylei-
sö osoitti innokkaasti suosiotaan, ja
vieraileva Koltay sai runsaasti kuk-
kia ja on varmasti tervetullut tänne
toistekin.

Operetin esitys kokonaisuudessaan
on kerta kerralta varmistunut ja not-
kistunut. Vierailijan ansiota oli, että
kaikkien esityksessä oli virkeä vauhti
ja riemullinen luomisenilo. Jotkin
osat ovat sitten ensi-illan muuttuneet
aivan kuin uusiksi, eikä suinkaan
huonommiksi (esim. hra Kartion).

Solistina esiintyi näyttelijä Kaar-
lo Kytö, miehekkäästi ja kauniisti
laulaen tenorisoolon Kajanuksen kan-
sanlaulusovituksen „Niin minä nei-
tonen”. Näyttämöllinen erittelytoutu-
mus ei kieltänyt itseään tässäkin teh-
tävässä, joka innostuneesti vastaan-
otettiin, laulu oli toisettava. Johtaja
Elias Kyander lauloi verevä-
vaistoisesti ja kauniisti barytoonisoo-
lon Genetzin sovituksen „Voi jos ilta
joutuisi”. Tämäkin oli yleisön vaati-
muksesta toistettava ja kummallekin
solistille annettiin kukkia. Päätäjai-
siksi lauloi kuoro vielä pari ylimää-
räästä, ennenkuin konserttisalin ää-
riään myöten täyttänyt, kiitollinen
kuulijakunta ilmaisi aikovansa ha-
jaantua. Konsertin yleissävy oli joka
suhteessa eittämättömästi juhlatu-
tuinen.

J. S.

